

DE LANDGENOTEN

Breng grond tot leven

jaarverslag 2025

coöperatie en stichting

De Landgenoten

boekjaar 2025

VOORWOORD

2025 was een bijzonder jaar voor De Landgenoten.

Bijzonder omdat Stichting De Landgenoten een boerderij met 15 ha grond geschonken kreeg. Met deze grote gift van twee mensen die het belang van een gezonde bodem in het hart dragen, kunnen we opnieuw een mooi landbouwproject ondersteunen. De schenkers vragen ons om vooral die bodemzorg hoog in het vaandel te dragen. De toekomstige boeren zullen dat met hart en ziel verzekeren.

Bijzonder omdat ook andere mensen gul schonken aan de stichting: bijna 200.000 euro aan giften mochten we in ontvangst nemen. Dat biedt ons de mogelijkheid om nieuwe gronden aan te kopen in 2026.

Bijzonder omdat we het licht op groen konden zetten voor de overname van bioboerderij 't Uilenbos waar we jullie verwelkomen voorafgaand aan onze Algemene Vergadering. We maken hier de overdracht mogelijk van een bestaande boerderij aan een nieuwe generatie jonge mensen die van biolandbouw hun beroep willen maken.

Bijzonder tot slot omdat we nu ook vanuit departement Omgeving een kortlopende erkenning kregen, waardoor we twee nieuwe mensen konden aanwerven die publieke grondeigenaren als steden, gemeentes en kerkfabrieken, kunnen bewegen naar een duurzaam beheer van hun gronden. Het is een mooie aanvullende werking waarvoor we jaren geleden al zaadjes plantten en waarmee we onze missie verder kunnen versterken.

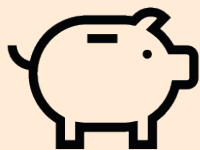
We zijn verheugd te merken dat ook private grondeigenaren de weg naar De Landgenoten vinden en bereid zijn om voor lange termijn zekerheid te bieden aan nieuwe bioboeren. Zo zijn zij verzekerd van een ecologisch beheer van hun gronden en de bioboeren kunnen zich lanceren met een gerust gevoel.

We sluiten een mooi jaar af. Een jaar van samenwerken en delen, van kansen krijgen en groeien. We hopen dat u net als ons verheugd dit jaarverslag leest en nieuwsgierig uitkijkt naar onze plannen voor 2026.

Van harte,
Jan Borghs, voorzitter
Namens team en bestuur

Noot bij dit verslag: Juridisch gezien mogen de aandeelhouders van de coöperatie mee beslissen (enkel) over datgene dat de coöperatie aanbelangt. Omwille van de sterke samenhang tussen coöperatie en stichting, geeft dit verslag inzage in de werking en de financiële cijfers van zowel de coöperatieve vennootschap met sociaal oogmerk De Landgenoten als van de private stichting De Landgenoten. Waar nodig maakt dit verslag de opdeling tussen coöperatie en stichting.

1. FINANCIËLE CIJFERS, d.d. 31 dec 2025¹

1.1. COÖPERATIE

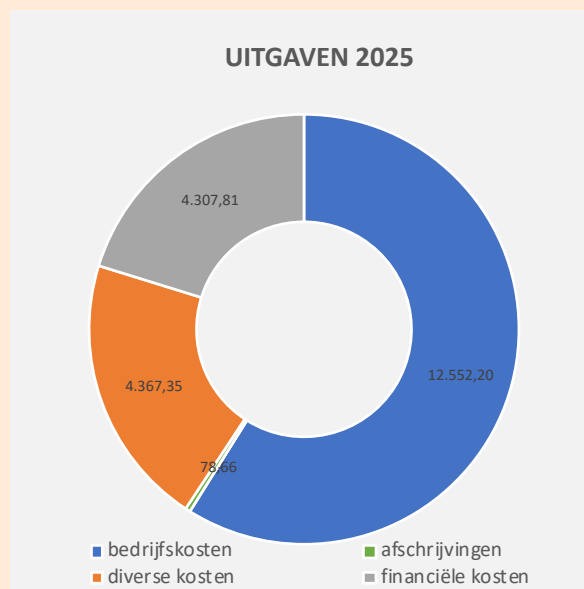
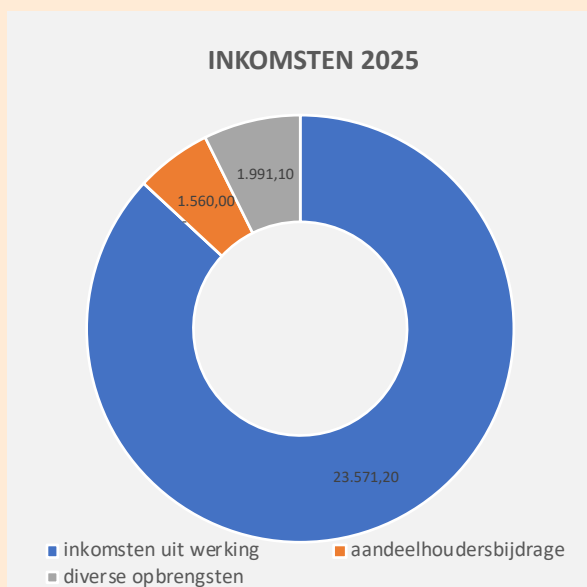
2011 aandeelhouders (groei: +120 ADH)
10.579 aandelen (tegenover 9.609 aandelen eind 2024) (groei: + 970 aandelen)
2.644.750 euro kapitaal (groei: +242.500 euro)

38,70 ha landbouwgrond in eigendom (2,66 ha groei)
3,2 ha landbouwgrond in erfpacht

INKOMSTEN (euro)		UITGAVEN (euro)	
Inkomsten uit werking	23.571,20	Bedrijfskosten	12.552,20
Overheidssubsidies	-	Lonen	-
Bijdrage ADH ²	1.560,00	Financiële kost	4.307,81
Diverse opbrengsten	1.991,10	Diverse kosten	4.367,35
		Afschrijvingen	78,66
TOTAAL	27.122,30	TOTAAL	21.306,02

Financiële kost = kosten verbonden aan leningen.

Te bestemmen winst van het boekjaar: 5.816,28

Waarde van het scheidingsaandeel (WSA)

Berekening: eigen vermogen (=totaal van de balans minus schulden en voorzieningen) gedeeld door aantal aandelen, dus: 2.658.096,77 euro / 10.579 euro = 251,26 euro

Aangezien de WSA maximaal de nominale waarde kan zijn, bedraagt de WSA 250 euro.

¹ Zie gedetailleerd financieel verslag van De Landgenoten cvso 2025. De Landgenoten maakt werk van een financieel gezonde bedrijfsvoering en zet het aandelenkapitaal volledig in om het sociaal oogmerk te verwezenlijken. Dit verslag over de realisaties i.h.k.v. van het sociaal oogmerk is conform de voorwaarden voor de NRC-erkenning van De Landgenoten.

² Dit betreft de bijdrage van 10 euro per aankoop van aandelen die aandeelhouders in 2025 betaalden.

1.2. STICHTING

INKOMSTEN (euro)		UITGAVEN (euro)	
Overheidssubsidies	380.508,87	Lonen	282.204,76
Giften	199.864,47	Bedrijfskosten	87.651,74
Diverse inkomsten	17.128,06	Uitzonderlijke kost	-
		Afschrijvingen & andere kosten	8.779,98
TOTAAL	597.501,40	TOTAAL	378.636,48

Te bestemmen winst van het boekjaar: **222.688,40 euro**

Er werd 221.054,06 euro overgeboekt op bestemde fondsen:

€ 44.590,46 voor aanleg sociaal passief

€ 27.750 naar bestemd fonds voor aankoop aandelen (= toegewezen giften waarmee stichting aandelen aankoopt voor specifieke grondaankoop)

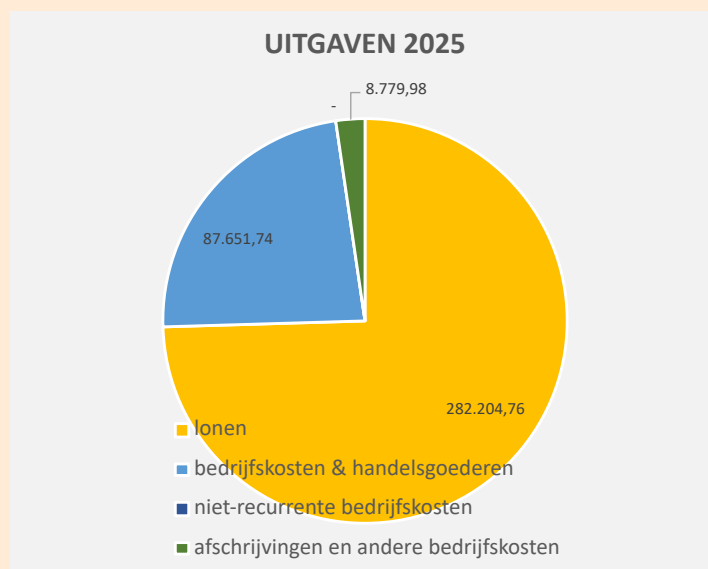
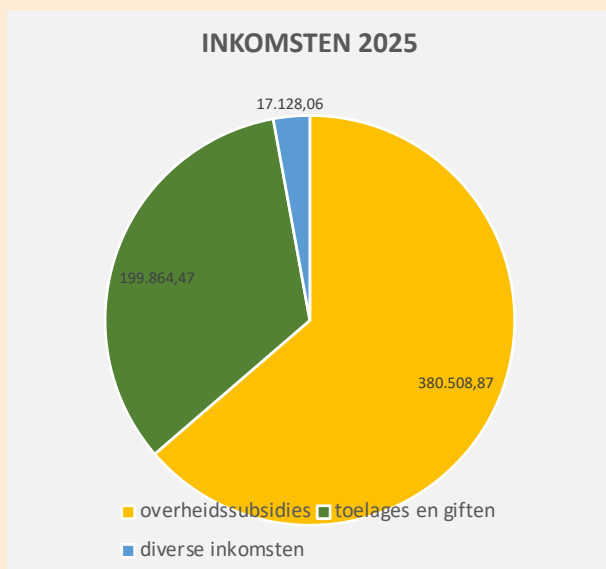
€ 148.713,6 naar bestemd fonds voor aankoop grond

Het over te dragen resultaat bedraagt € 35.383,52.

Toewijzing giften

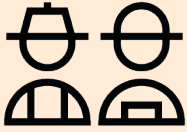
De in 2025 opgehaalde giften, deels via KBS, deels rechtstreeks, werden bestemd als volgt:
 174.058,24 euro (87%) voor grondaankopen (via stichting of via aandelen in cvso),
 25.806,23 euro (13%) voor werkingskosten.

27,97 ha landbouwgrond in eigendom (groei van 17,4 ha, waarvan 15,06 ha via schenking).

De Stichting beschikte over subsidies van de Vlaamse overheid als erkende socio-culturele beweging, voor de periode 2021-2025. In 2025 werd een nieuw dossier voor de periode 2026-2030 ingediend. Daarnaast beschikt de Stichting ook over subsidies via de kortlopende erkenning als Omgevingsvereniging, voor de periode 2025-2026. Ook hiervoor werd in 2025 een nieuw dossier voorbereid en begin januari 2026 ingediend.

2. ORGANISATIE

Sinds de AV van 2025 beschikt De Landgenoten over 9 bestuurders.
Twee nieuwe kandidaat-bestuurders lopen mee sinds oktober en november 2025.
Het bestuur telt 3 (kandidaat)-bestuurders met ruime praktijkervaring in de landbouw.
8 adviseurs bogen zich over onze projecten in maandelijkse overlegmomenten.

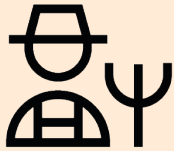
2.1. COÖPERATIE

Geen werknemers in dienst: het personeel van de stichting verzorgt de administratie van de coöperatie.

2.2. STICHTING

Sinds maart 2025 zijn er twee nieuwe medewerkers (0,6 VTE en 0,8 VTE) in dienst voor het project publieke gronden. In juni 2025 werd een nieuwe medewerker administratie (0,5 VTE) aangeworven). De overige organisatie bestaat uit: Medewerker bewegingswerk (0,6 VTE), communicatie (0,6 VTE) en coördinatie en beheer (0,8 VTE).

3. BOEREN

3.1. COÖPERATIE

13 boerderijen werken (geheel of gedeeltelijk) op grond van cvso De Landgenoten.

Via een recht van opstal voltooide BoerEnCompagnie de bouw van een serre-complex en 't Lekkerland de bouw van een schuur met daarbovenop een woning. Ook de GulleGaard bouwde een schuur.

3.2. STICHTING

3 boerderijen werken (geheel of gedeeltelijk) op grond van Stichting De Landgenoten.

4. GRONDEN

4.1. COÖPERATIE

38,70 ha landbouwgrond in eigendom:

Een groei van 2,66 ha:

- Aankoop grond in Zemst (0,31 ha) voor Vlinderveld
- Aankoop grond in Wommelgem (2,35 ha) voor Loof & Bezen

Aankoopbelofte voor grond (10,8 ha) voor 't Uilenbos in Eksaarde, waarvan 4,5 ha in december 2026.

Erfpacht van 60 jaar getekend voor 3,2 ha voor Piet De Bolle in Schilde.

4.2. STICHTING

27,97 ha landbouwgrond in eigendom

Een groei van 17,4 ha

- Schenking grond in Berlaar (15,06 ha): hoeve Duifhuis
- Aankoop grond in Zoersel (2,34 ha) voor deVeldstraat

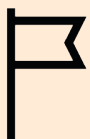
Open crowdfunding in 2025 voor:

Jarno Claeys, De Kleinaart, De Wassende Maan, Herdershof, Vark, Vlinderveld, Loof en Bezen, deVeldstraat en 't Uilenbos.

Crowdfunding voor 't Lekkerland afgerond in 2025.

Vooraf inzet voor Loof & Bezen, deVeldstraat, Vark en Herdershof en 't Uilenbos.

5. PUBLIEKE GRONDEIGENAREN

In 2025 breidden we de werking rond **publieke landbouwgronden** stevig uit dankzij middelen van het **Departement Omgeving**. Twee nieuwe medewerkers werden aangeworven om dit thema verder uit te bouwen. We gingen in dialoog met 32 lokale besturen en alle Vlaamse provincies om knelpunten, kansen en ambities rond publieke landbouwgronden te verkennen. We boden advies op maat in 12 steden en gemeenten. Dat deden we op allerlei manieren: we boden ondersteuning bij inventarisatie van gronden, werkten scenario's uit voor vrijkomende percelen of gaven beleidsadvies voor grondenbeheer met ecologische en maatschappelijke meerwaarde.

In Schilde namen we 3,2 ha publieke grond van de kerkfabriek in erfpacht en stellen die voortaan ter beschikking van bioboer Piet De Bolle. Zo verzekeren we 60 jaar biologische landbouw op percelen die al 30 jaar biologisch bewerkt worden. We schreven mee aan een toekomstplan voor de gronden van het Provinciaal Proefcentrum Pamel in Roosdaal.

We organiseerden/namen deel aan diverse studiedagen, trainingen en netwerkmomenten, waaronder een netwerkdag Publieke gronden in Brussel met meer dan 100 deelnemers. Parallel bouwden we onze eigen kennis uit via verschillende opleidingen. We ontwikkelden een ondersteuningsaanbod voor lokale besturen, lanceerden een kennisbibliotheek, brachten een nieuwsbrief uit en werkten aan een positief narratief rond publieke gronden.

We namen deel aan burgerwerkgroepen en -dialogen in verschillende steden en bevroegen burgers over hun kennis van publieke gronden. Tot slot dienden we een aanvraag in voor een verlenging van de erkenning als omgevingsvereniging voor de periode 2027-2031.

6. BELEID

We onderzochten samen met het **Access-to-Land-netwerk** de impact van het Europese GLB-beleid op grondbezit en -beheer.

We zaten samen met **kabinet Landbouw** om mogelijke pistes voor ondersteuning te verkennen.

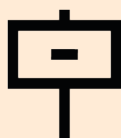
We deelden onze visie op landbouwgrond met **Voedsel Anders** met het oog op hun beleidswerk pro agro-ecologie.

7. PRIVATE GRONDEIGENAREN

Verschillende bestaande biobedrijven vragen onze hulp om hun bedrijf over te dragen. Gezien het benodigde kapitaal (voor grond en meestal ook gebouwen) zijn dit uitdagende dossiers. We verkenden verschillende pistes om deze overdrachten mogelijk te maken en gingen hiervoor ten rade bij onze partners bij Access-to-Land. Door de pensioneringsgolf van vele bioboeren, dreigen gronden die decennia biologisch zijn bewerkt, terug te gaan naar het gangbare landbouwcircuit.

Verschillende private grondeigenaren vragen onze hulp om hun grond aan een ecologisch landbouwbedrijf te gunnen. Wij gaan daarop in op voorwaarde dat de eigenaren bereid zijn langetermijnzekerheid en voldoende ondernemingsruimte te bieden.

8. COMMUNICATIE

Was 2024 het jaar dat we 10 jaar De Landgenoten vierden, dan was 2025 het jaar waarin we De Landgenoten begonnen klaar te stomen voor de toekomst. We startten een traject om onze huidige achterban beter te begrijpen, nieuwe doelgroepen te bepalen en aan te spreken via social media en om de huisstijl een update te geven. En met de vernieuwde focus op publieke gronden zorgden we ook daar voor de gepaste communicatiemiddelen.

Online:

- De maandelijkse nieuwsbrief groeide nog licht, naar 4258 ingeschreven abonnees. Met een open rate rond de 30% scoort die goed.
- Er kwam ook een nieuwe, driemaandelijks nieuwsbrief bij specifiek rond publieke gronden, met praktische info en inspirerende voorbeelden voor publieke grondeigenaren.
- De webpagina publieke gronden kreeg een grondige update en heel veel nieuwe content. Zo kwam er onder meer een kennisbibliotheek, met relevante documenten waar lokale besturen meteen mee aan de slag kunnen.
- Omdat het in onze social media ontbreekt aan een strategie, namen we Club Gewoon onder de arm voor een social mediatraject. In een workshop van een dag bepaalden we nieuwe doelgroepen die we via social media kunnen bereiken en stelden we contentpilaren op. In 2026 volgt de verdere uitrol van dit verhaal.

Offline:

- De offlinecommunicatie ging in 2024 op dezelfde lijn van de jaren voordien verder: als we voor een crowdfunding of specifieke activiteiten drukwerk nodig hadden, maakten we dat aan. De flyers voor de crowdfunding kregen een opfrissing, met de nieuwe crowdfunding voor De Veldstraat in Zoersel als voorbeeld.
- Voor publieke gronden werden er nieuwe flyers en een roll-up banner gemaakt met het narratief en met een ondersteuningsaanbod voor publieke grondeigenaren.
- We werkten ook een positief narratief uit over publieke landbouwgronden.
- Het is stilaan een gewaardeerde traditie: net als de voorbije jaren bedankten we alle Landgenoten met een wenskaartenactie. Bijna 500 Landgenoten vroegen een pakket wenskaarten aan om hun vrienden en familie fijne feesten te wensen en de missie van De Landgenoten mee bekend te maken.
- Daarnaast startten we ook een traject om onze communicatie te verbreden. Maar voor we nieuwe doelgroepen aanspreken, willen we ook goed weten wie onze huidige Landgenoten zijn.
 - In september organiseerden we een customer journey. In twee avonden, een met schenkers en een met aandeelhouders, doorliepen we het hele proces van Landgenoot worden: van de eerste kennismaking met de organisatie, het overwegen om Landgenoot te worden, het aankopen van aandelen of schenken van een som geld, het gebruiken en hun loyaliteit. Daaruit kwamen heel wat interessante inzichten, die we in de loop van 2026 verder uitwerken.
 - We bereidden een enquête voor voor onze huidige achterban, die we in februari 2026 lanceerden.
- In het najaar van 2025 selecteerden we ook een grafisch bureau om ons te helpen met de update van onze huisstijl, zodat die wat frisser en flexibeler wordt. In 2025 selecteerden we het bureau, in 2026 worden de eerste resultaten hiervan zichtbaar.

9. BEWEGING

2025 was het sluitjaar van het eerste vijfjarenplan sociaal-cultureel werk, periode 2021-2025. We streefden ernaar om ook dit jaar zo veel mogelijk mensen te bereiken en te laten participeren door laagdrempelige activiteiten te organiseren of deel te nemen aan activiteiten van andere organisaties.

Zo bereikten we **8600 mensen** op zo'n **80 activiteiten**, met in totaal **191 vrijwilligerscontacten**.

We verhoogden onze naamsbekendheid met onder andere:

- **het Boerenfeest Grondstof** in Het Bos in Antwerpen t.v.v. Herdershof, Vark en Loof en Bezen
- de **Schijt-je-Rijk-actie** t.v.v. Herdershof en Vark
- 8 filmvoorstellingen voor en door De Landgenoten in het kader van **Food.Film.Fest** van **Voedsel Anders**

We brachten onze achterban bijvoorbeeld bijeen op:

- de **boerderijlezing** voor 't Lekkerland in Puurs met spreker Joost Dessen
- onze **Trefdag voor vrijwilligers** op 't Wijveld i.s.m. Pax Christi
- het **boerderijfeest** bij Jarno Claeys
- de eerste editie van **Vroege Vogels**, een denkbrunch waarbij we enkele prangende vragen over onze werking van voorlegden aan de aanwezigen

Verder:

- ruimden we met een team van 10 à 15 geëngageerde vrijwilligers de terreinen van de **Duifhuishoeve** op
- en trokken we voor de **eindejaarsreceptie** met ruim 60 Landgenoten naar zee voor een bezoek aan het Reigershof.

Vrijwilligers- en ambassadeurswerving

Ook in 2025 bleven we nieuwe vrijwilligers aantrekken. Er werden 5 basisvormingen gegeven en 3 ambassadeursvormingen.

10.NETWERK

Samenwerking met & steun vanuit oprichters:

- **BioForum** biedt kantoor en loonadministratie sinds oprichting: dank!
- **Hefboom** helpt ons met de professionalisering van ons bestuur en met financieel advies.
- **Velt** neemt een mandaat op als bestuurder sinds oktober.
- Met **Landwijzer** en **BioForum** wisselden we uit omtrent de toenemende vraag van private grondeigenaren naar boeren.
- We werkten samen met **Gemeente voor de Toekomst (Bond Beter Leefmilieu)** om ons ondersteuningsaanbod voor publieke grondeigenaren breed te verspreiden.
- Onze Waalse partner **Terre-en-Vue** leidde de nieuwe medewerkers publieke gronden op over het reilen en zeilen van lokale besturen en hun landbouwgrond.

- We organiseerden een netwerkdag over publieke gronden in samenwerking met het Lerend Netwerk Publieke Gronden (ILVO, VLM, Agentschap Landbouw en Visserij en Departement Omgeving), met Leefmilieu Brussel en met **Terre-en-Vue**.
- **BioForum** bracht een artikel over publieke gronden in hun ledenblad BioActief.

Samenwerkingen met andere organisaties:

- We organiseerden samen met vrijwilligers en boeren diverse filmvertoningen i.k.v. het food.film.fest van **Voedsel Anders** en namen deel aan **Kiemkracht**, het jaarlijkse festival voor agro-ecologie van Voedsel Anders.
- We blijven lid van en actief betrokken bij het Europese **Access-to-Land-netwerk**.

11.KENNISDELING

De Landgenoten geeft sinds meerdere jaren les aan de studenten van **Landwijzer** over wet- en regelgeving rond aankoop, gebruik en behoud van biologische landbouwgrond.

We deelden meerdere keren onze kennis en visie op het beheer van landbouwgrond met studenten en onderzoekers.

12. KENNIS- en EXPERTISEOPBOUW

De Landgenoten heeft in 2025 vooral kennis opgebouwd over publieke gronden en de wetgeving daaromtrent. Daarnaast verwierf De Landgenoten groeiende expertise in het toewijzen van gronden.

13. REALISATIE SOCIAAL OOGMERK van de coöperatie

1. Continuïteit en ontwikkelingskansen geven aan bestaande bioboerderijen en de opstart van bedrijven vergemakkelijken voor nieuwe bioboeren door gebruiksrecht op gronden te verlenen aan bioboeren (in spe).

We kochten in 2025 met de coöperatie landbouwgrond aan voor de bioboeren van Vlinderveld en Loof en Bezen. Daarenboven namen we in december 2025 landbouwgrond in erfpacht voor de bioboerderij van Piet De Bolle in Schilde.

Alle boeren op grond van de Landgenoten hanteren de principes van biologische landbouw.

2. Lokale landbouweconomie bevorderen, grond ter beschikking stellen aan biologische landbouwbedrijven die zijn ingebed in de lokale gemeenschap.

Al onze bedrijven zetten in op de lokale afzet van hun producten. Bij verschillende bedrijven op onze gronden is de afzet zeer lokaal en 100% rechtstreeks aan de consument. Daarmee dragen ze tevens bij aan een levendig sociaal netwerk.

3. Door de toegang tot grond voor biobedrijven te verbeteren, wil De Landgenoten cvso als een hefboom werken voor duurzame landbouw.

De grond die De Landgenoten ter beschikking stelt, geeft de bedrijven die erop werken meer ademruimte om ook te investeren in duurzame landbouw. Ze krijgen van De Landgenoten immers carrière lange zekerheid; van elke investering kunnen ze tijdens hun loopbaan de vruchten plukken.